

Επιστολές - Ανακοινώσεις 35

Πολιτική των Θρησκευτικών και «Θρησκευτικά» των πολιτικών

Από τον
ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΥΡΕΜΠΕΛΕ*

Πολύς ο λόγος περί Θρησκευτικών στην πολιτική και πολύ θρησκευτική των πολιτικών συνταγή κατά τον τελευταίο καιρό. Ενώ, λοιπόν, τα Νέα Προγράμματα Σπουδών για τα Θρησκευτικά έχουν εδώ και μερικά χρόνια τεθεί υπό κριτική αντιμετώπιση και έχουν προκαλέσει δυναμικές αντιδράσεις, με σοβαρές αντικρούσεις, που αντιτίθενται στο περιεχόμενο και στη δομική συγκρότησή τους, ωστόσο επιχειρείται να «αφαιρεθεί» από τη Θρησκευτική ρητορία ορισμένων πολιτικών της Θρησκείας -και «θρησκειολόγων της πολιτικής»- το δικαίωμα, έπειτα από την κριτική αυτή, να υποστηρίζεται από τη θεσμική Εκκλησία το μη εφαρμόσιμο του νέου προγράμματος.

Εξηγούμαι, για να γίνω κατανοητός και σε αυτόν που δεν έχει βαθιά γνώση της όλης προβληματικής, με ένα απλούστατο παράδειγμα: κάθε πολίτης αυτού του τόπου γνωρίζει ότι πολιτικοί (και θεολόγοι) κατά καιρούς κάνουν μαθήματα στη θεσμική Εκκλησία για το ότι πρέπει, σύμφωνα με τον ομολογιακό λόγο της, να συντρέχει (υλικά, κυρίως) τον ενδεή, ζητώντας της κοινωνική πρακτική. Οταν όμως έρχεται η θεσμική Εκκλησία να προκρίνει τη σημασία της ομολογίας αυτής, που (πρέπει να) την κάνει κοινωνικά ενσυναίσθητη ως ιστορική αξία και παι-

δαγωγικό υλικό, τότε «τρώει πόρτα» από τους θρησκειοπολιτικούς ρήτορες που πριν από λίγο της έκαναν μάθημα μέσα από την αγαπητική ομολογία της (την οποία, δυστυχώς, κατανοούν οι θρησκειορήτορες και ρητοροθεολόγοι μόνο υλιστικά).

Πιστεύω ότι δεν υπάρχει πιο φανερό παράδειγμα, για να καταλάβει κι ο πιο απλός αναγνώστης μου την υποκρισία ενός πολιτικοθρησκευτικού συστήματος που εκζητεί την πολιτικοποίηση (κοινωνικοποίηση) της Εκκλησίας για την εξυπηρέτηση ενός ανθρωπισμού τον οποίο εννοεί μόνο κατ' επίφασιν. Διότι, αν εννοούσε τον ανθρωπισμό που «δασκαλεύει», τότε θα παρακαλούσε τη θεσμική Εκκλησία να διδάξει το νόημα και την υπόσταση εκείνη που την καλεί να πολιτεύεται υπέρ του όλου ανθρώπου.

Πέρα, μάλιστα, από αυτό, αγνοείται πχηρά στον τόπο μας η μακράων παράδοση του χριστιανισμού στην εντοπιότητά του, η οποία αξίζει να ερευνάται και να διδάσκεται εκ των πραγμάτων ως ιστορικό μνημειακό αγαθό, το οποίο συνδέεται με τη γλώσσα, την τέχνη, την επιστημονική έρευνα εν γένει και την προοπτική που η Εκκλησιαστική ζωή δίνει από αυτό με την αγαθοποίο κοινωνική πρότασή της ως ζωντανού οργανισμού.

Αυτή η έκ των πραγμάτων οφειλόμενη διασκαλία δεν είναι μια χάρη που πρέπει απλά να κάνει η Πολιτεία στη θεσμική Εκκλησία, αλλά χάρη που κάνει ο οργανισμός αυτός στον σύγχρονο άνθρωπο. Τι γίνεται όμως στην πραγμα-

τικότητα; Το μάθημα των Θρησκευτικών, αντί να υπηρετεί την ανωτέρω λειτουργία, γίνεται εργαλείο για την εφαρμογή της «ψευδωνύμου γνώσεως» και υποπόδιο πολιτικών σκοπιμοτήτων των θρησκειοπολιτικών ή και των πολιτικοθρησκευτικών παραγόντων. Ετοιμοί να συνδράμουν. Ότι αυτή την απάτη είναι, συνήθως, οι μέτριοι επιστήμονες και οι «ντελάλποδες» των ιδεοληπιών ενός συστήματος που δεν νοιάζεται για τα πνευματικά θεμέλια του πολιτισμού.

Αποδέκτης όλης αυτής της απάτης γίνεται ο γυμναζόμενος στην απάτη νέος ενός σχολείου που συνεχώς σχολάει. Το κουδούνι χτυπάει κι ένα μάθημα που μπορεί να ενοποιεί τη γνώση, γνωστοποιώντας το πνευματικό περιεχόμενό του και διαλεγόμενο υπέρ της αξίας του όλου ανθρώπου, δεν ακούγεται. Οταν σιγίσουν κι οι καμπάνες που μας παραπέμπουν όχι στην εκτροπή της εκκλησιαστικής ζωής (αυτήν εκμεταλλεύεται ως εργαλείο στη θρησκειοπολιτική αγυρτεία, για να εξευτελίσει το εκκλησιαστικό γεγονός) αλλά στη ζωή των αθλητών της -επαναστάσιμων- Αγίων, τότε η θεσμική Εκκλησία, που έχει βουλιάξει κατά τους έσχατους καιρούς στον αει-κρατικισμό, θα έχει xάσει την ευκαιρία στην εποχή της να μιλήσει επαναστατικά για την πράγματι κοινωνική ζωή, αυτή που δεν βάζει έτσι μπροστά την ύλη, ώστε να μη διαφαίνεται η ουσία της κοινωνικής ζωής, δηλαδή η ουσία που κάνει την κοινωνία όντως ανθρώπινη.